

วารสาร นาคบุตรปริทรรศน์

Nakhabut Paritat Journal

ISSN 3027-7779 (Online)

ปีที่ 18 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2569 Vol. 18 No. 1 January - April 2026

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช 1 หมู่ 4 ต.ท่าจั่ว อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช 80280
Research and development institute Nakhon Si Thammarat Rajabhat University 1 Moo 4, Tha Ngio, Mueang, Nakhon Si Thammarat 80280

Received: October 23, 2025

Revised: January 10, 2026

Accepted: March 30, 2026

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน
กับความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครศรีธรรมราช เขต 2

The Relationship between Transformational Leadership
of School Administrators and Teachers' Work Happiness
under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2

จรกฤตย์ แป้นแก้ว*

บุญเลิศ ธาณรัตน์

คณะศึกษาศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้

*ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author) E-mail: Krit000x@gmail.com

Charakrit Paenkaeo

Bunlert Thaneerat

Faculty of Humanities and Social Sciences, Southern College of Technology

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครู 2) ศึกษาความสุขในการทำงานของครู 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กับความสุขในการทำงานของครู และ 4) พยากรณ์ความสุขในการทำงานของครู โดยองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 325 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น ทั้งฉบับ เท่ากับ .981 และ .973 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน การวิเคราะห์ความสัมพันธ์พหุคูณ และการถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครู โดยรวมอยู่ในระดับดี 2) ความสุขในการทำงานของครู โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับความสุขในการทำงานของครู มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง ($r=.873$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 4) องค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนความสุขในการทำงานของครู ได้ร้อยละ 75.90 ($\text{Adjusted } R^2 = .759$) และมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน สำหรับทำนายความสุขในการทำงานของครูด้วยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ซึ่งประกอบด้วย คือ ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล เท่ากับ .280, .234, -.149 และ .532 ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์; ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน; ความสุขในการทำงานของครู

Abstract

This study aimed to: 1) examine transformational leadership of school administrators as perceived by teachers; 2) assess teachers' happiness at work; 3) examine the relationship between transformational leadership and teachers' work happiness; and 4) predict teachers' work happiness based on the components of transformational leadership. The sample consisted of 325 teachers under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2 during the 2025 academic year. The research instruments were five-point Likert scale questionnaires with reliability coefficients of .981 and .973, respectively. The data analysis statistics included mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, multiple correlation analysis, and multiple regression analysis.

The findings revealed that: 1) school administrators' overall transformational leadership, as perceived by teachers, was at a good level; 2) teachers' work happiness was at a very high level; 3) the relationship between administrators' transformational leadership and teachers' work happiness was highly positive ($r = .873$) and statistically significant at the .001 level; and 4) the components of transformational leadership could explain 75.90% of the variance in teachers' work happiness ($\text{Adjusted } R^2 = .759$). The standard regression coefficients of transformational leadership factors in predicting teachers' work happiness were .280 for idealized influence, .234 for inspirational motivation, -.149 for intellectual stimulation, and .532 for individualized consideration, respectively.

Keywords: Relationship; Transformational leadership of school administrators; Teachers' work happiness

บทนำ

การพัฒนาอนาคตของประเทศไทยให้ก้าวทันกับสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเกษตร การค้า การลงทุน และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนั้น ต้องอาศัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศเป็นสำคัญ ซึ่งการศึกษา ถือเป็นรากฐานหลักในการสร้างคนในชาติ ให้มีความรู้ ความสามารถ ทัดเทียมนานาชาติ (Office of the Secretariat of the Education Council, 2014, p. 28) ในโลกที่เต็มไปด้วยความท้าทายและความซับซ้อนนี้ ทุกคนจำเป็นต้องเผชิญหน้ากับการปรับตัวอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาตนเองให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพจึงมิใช่แค่เป้าหมายส่วนบุคคล แต่ยังเป็นการสร้างรากฐานที่มั่นคงสำหรับ สังคมและประเทศชาติ การบริหารจัดการเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ต้องการ ผู้นำ ที่สามารถนำพาองค์กรให้ ก้าวผ่านความท้าทายต่าง ๆ ไปได้อย่างมั่นคงและสร้างสรรค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบการศึกษาที่ผู้บริหาร สถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำที่รู้เท่าทันเหตุการณ์ กระตุ้นให้บุคลากรมองงานในแง่มุมใหม่ ๆ และพัฒนาศักยภาพของ พวกเขาให้สูงขึ้น

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยยกระดับการปฏิบัติงาน โดยผู้นำจะสร้างแรงบันดาลใจ ความไว้วางใจ และความร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้สูงกว่าความคาดหวังเดิม กระบวนการนี้มุ่งเน้นการ สร้างความสัมพันธ์เชิงบวกและจูงใจให้ผู้ตามบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ขององค์กร โดยมีองค์ประกอบหลัก 4 ประการ ได้แก่ การสร้างบารมี การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นเขาวนปัญญา และการคำนึงถึงเอกบุคคล (Bass & Avolio, 1994, pp. 541-554) ภาวะผู้นำดังกล่าวจึงเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับผู้บริหารในการสร้างแรงจูงใจและ ความพึงพอใจให้แก่ครู ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุ เป้าหมายที่วางไว้

การสร้างความสุขในการทำงานเป็นปัจจัยหลักที่ส่งเสริมให้การบริหารองค์กรราบรื่น ช่วยเพิ่มปริมาณและ คุณภาพของผลผลิต พร้อมทั้งกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และลดความขัดแย้ง โดยองค์ประกอบของความสุข ประกอบด้วยด้านสัมพันธภาพที่ดี ความรักในงาน ความสำเร็จ และการเป็นที่ยอมรับ (Manion, 2003, pp. 652-659) ซึ่งความสุขถือเป็นพลังอารมณ์เชิงบวกที่ทำให้บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจและมีความผูกพันต่อองค์กร (Manion, 2003, p. 652) ส่งผลให้เกิดสภาพแวดล้อมที่จูงใจและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันขององค์กร ได้อย่างยั่งยืนผ่านความสุขและความเต็มใจในการทำงานร่วมกัน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 รับผิดชอบสถานศึกษา 188 แห่ง ครอบคลุมพื้นที่ 8 อำเภอ โดยบริหารงานผ่าน 9 กลุ่มงานและ 1 หน่วยตรวจสอบภายใน ท่ามกลางสภาพปัจจุบันที่ การปฏิบัติงานของครูขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ หากการบริหารขาดความ ยึดหยุ่น ความชัดเจน หรือความเป็นธรรม ย่อมส่งผลกระทบต่อแรงจูงใจและความพึงพอใจในการทำงานของครู ซึ่งเป็นกำลังหลักในการพัฒนาคุณภาพเยาวชน สัมพันธภาพระหว่างครูกับผู้บริหารจึงเป็นปัจจัยชี้ขาดในการสร้าง บรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงาน หากความสัมพันธ์ขาดความราบรื่นจะกลายเป็นอุปสรรคต่อประสิทธิภาพและความสุข ในวิชาชีพ อันส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโดยรวมของเขตพื้นที่

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ประกอบกับข้อเท็จจริงที่ว่ายังไม่ปรากฏงานวิจัยที่ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับความสุขในการทำงานของครูอย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะดำเนินการศึกษาประเด็นดังกล่าวในบริบทของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ทั้งนี้เพื่อทำความเข้าใจระดับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับความสุขในการทำงานของครูอย่างเป็นระบบ และเพื่อนำผลการวิจัยไปสู่การเสนอแนะ แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและส่งเสริมความสุขในการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น อันจะเอื้อต่อการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในภาพรวมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2
2. เพื่อศึกษาความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามการรับรู้ของครู กับความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2
4. เพื่อพยากรณ์ความสุขในการทำงานของครู โดยองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 2,096 คน จาก 188 โรงเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 325 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการเทียบตารางของเครจซี่และมอร์แกน Krejcie & Morgan (1970, pp. 607-610) สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วนสองขั้นตอน (Two-stage Proportional Stratified Random Sampling) แล้วสุ่มกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียนด้วยการสุ่มอย่างง่าย

การสร้างเครื่องมือ

เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครู และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับความสุขในการทำงานของครู

การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

มีการนำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา พร้อมปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ 0.80 – 1.00 แล้วนำไปทดลองใช้กับครู จำนวน 30 คน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) มีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.984

กระบวนการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ ในการตอบแบบสอบถาม โดยส่งหนังสือขอความร่วมมือแนบ QR Code และบัญชีรายชื่อผู้ตอบแบบสอบถามไปทางระบบ e-office ของสำนักงานเขตพื้นที่ ไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ในสังกัด จำนวน 57 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ครูตามรายชื่อตอบแบบสอบถาม ผ่านระบบ Google form โดยครูสแกน QR Code

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS) ดังนี้ วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ โดยใช้ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) วิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครู โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) วิเคราะห์ความสุขในการทำงานของครู โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับความสุขในการทำงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นศครีธรรมราชเขต 2 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) ด้วยวิธี Enter Regression และสร้างสมการพยากรณ์

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน และความสุขในการทำงานของครู ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมถึงระดับและอันดับของแต่ละด้าน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนและมีความสุขในการทำงานของครู โดยรวมและรายด้าน

	ตัวแปรที่ศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน					
1	ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์	4.48	0.75	ดี	1
2	ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	4.43	0.74	ดี	3
3	ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	4.42	0.78	ดี	4
4	ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.46	0.79	ดี	2
โดยรวม		4.45	0.77	ดี	
ความสุขในการทำงานของครู					
1	ด้านการติดต่อสัมพันธ์	4.53	0.70	ดีมาก	2
2	ด้านความรักในงาน	4.52	0.69	ดีมาก	4
3	ด้านความสำเร็จในงาน	4.56	0.66	ดีมาก	1
4	ด้านการเป็นที่ยอมรับ	4.52	0.67	ดีมาก	3
โดยรวม		4.53	0.68	ดีมาก	

จากตารางที่ 1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับดี โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ความสุขในการทำงานของครู พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ความสุขในการทำงานของครูอยู่ในระดับ ดีมาก ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ ด้านความสำเร็จในงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการติดต่อสัมพันธ์ และ ด้านการเป็นที่ยอมรับ ตามลำดับ ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความรักในงาน

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับความสุขในการทำงานของครู ผู้วิจัยได้ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's) เพื่อประเมินทิศทางและระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสองตามกรอบการวิจัย ผลการวิเคราะห์แสดงใน ตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน กับความสุขในการทำงานของครู

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน (X)		ความสุขในการทำงานของครู (Y)		
		r	ระดับ	p
1	ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ (X_1)	.835**	สูง	.000
2	ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X_2)	.829**	สูง	.000
3	ด้านการกระตุ้นทางปัญญา (X_3)	.813**	สูง	.000
4	ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_4)	.856**	สูง	.000
โดยรวม		.863**	สูง	.000

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 2 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน (X) กับความสุขในการทำงานของครู (Y) พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .863 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง ทุกด้าน โดยด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ (X_1) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X_2) ด้านการกระตุ้นทางปัญญา (X_3) และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_4) กับความสุขในการทำงานของครู (Y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .835, .829, .813 และ .856 ตามลำดับ

3. การศึกษาความสามารถในการพยากรณ์ความสุขในการทำงานของครูจากองค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิเคราะห์สรุปไว้ใน ตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณขององค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับความสุขในการทำงานของครู

Model	ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized Coefficients	Standardized Coefficients		t	p
		b	Std. Error	β		
1	(Constant)	1.130	.111		10.213	.000
	ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ (X_1)	.246	.066	.280	3.732	.000
	ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X_2)	.208	.070	.234	2.899	.004
	ด้านการกระตุ้นทางปัญญา (X_3)	-.120	.072	-.149	-1.679	.094
	ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_4)	.433	.063	.532	6.858	.000

R = .873^a $R^2 = .762$ $R^2 \text{adj} = .759$ F = 256.597

a. Dependent Variable: ความสุขในการทำงานของครู

** ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับความสุขในการทำงานของครู พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารทุกด้าน สามารถร่วมพยากรณ์ความสุขในการทำงานของครูได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ .873 และมีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (Adjusted R^2) เท่ากับ .759 และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการสร้างแรงบันดาลใจมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการกระตุ้นทางปัญญา ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและมาตรฐานดังนี้

1) สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 1.130 + .246X_1 + .208X_2 - .120X_3 + .433X_4$$

(ความสุขในการทำงานของครู = 1.130 + .246 (การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์) + .208 (การสร้างแรงบันดาลใจ) - .120 (การกระตุ้นทางปัญญา) + .433 (การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล))

2) สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_Y = .280Z_1 + .234Z_2 - .149Z_3 + .532Z_4$$

(ความสุขในการทำงานของครู = .280 (การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์) + .234 (การสร้างแรงบันดาลใจ) - .149 (การกระตุ้นทางปัญญา) + .532 (การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล))

การอภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจจะเนื่องด้วยจากความมุ่งมั่นของผู้บริหารที่ปรับตัวตามบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยได้พัฒนาความรู้และทักษะของตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อก้าวทันกระแสโลก นำไปสู่การสร้างมุมมองและแนวคิดใหม่ๆ ที่ทันสมัย ผู้บริหารยังได้ส่งเสริมและยกระดับศักยภาพของบุคลากรในโรงเรียนอย่างเต็มที่ จนทุกคนเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในพันธกิจและวิสัยทัศน์ร่วมกัน ส่งผลให้เกิดแรงบันดาลใจและแรงขับเคลื่อนภายใน ทำให้ทุกคนเห็นคุณค่าในสิ่งที่ทำและทุ่มเทเพื่อยกระดับคุณภาพงานให้บรรลุมาตรฐานและเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Thakan & Manyanon (2022, p. 126) ได้ศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ Ainthanu (2023, p. 69) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เช่นเดียวกันกับงานวิจัยของ Srilanmee (2023) และ Thaklowa & Amatariyakul (2025)

2. การศึกษาความสุขในการทำงานของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้ส่วนใหญ่มีความรักและผูกพันกับงาน ประสบความสำเร็จในหน้าที่ ได้รับการยอมรับและไว้วางใจจากเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา ส่งผลให้เกิดสัมพันธภาพที่ดี บรรยากาศการทำงานเป็นมิตร มีความร่วมมือช่วยเหลือกัน ทำให้รู้สึกภาคภูมิใจ สนุกสนานกระตือรือร้น และเห็นคุณค่าในตนเองจากการทำงานที่สำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Thawichote & lam-opas (2025, p. 107) ได้ศึกษาความสุขในการทำงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูสังกัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา มีความสุขในการทำงานภาพรวมคือมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า โดยด้านที่มีความสุขในการทำงาน เรียงลำดับจากมากที่สุด คือ ความรักในงาน ความสำเร็จในงาน เป็นที่ยอมรับ และการติดต่อสัมพันธ์ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sreraksa (2022, p. 105) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตชลบุรี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ผลการศึกษาพบว่า ความสุขในการทำงานของครู โรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตชลบุรี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับดี เช่นเดียวกันกับงานวิจัยของ Choiniyom (2024) และ Hiransalee (2024)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน กับความสุขในการทำงานของครู พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์ในทางบวก มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = .863^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารจึงควรปรับรูปแบบการบริหารให้มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัดและบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ เสียสละ และใส่ใจในความแตกต่างรายบุคคล จะทำให้ครูเกิดความไว้วางใจ ยอมรับความสามารถ พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการวางแผน ส่งผลให้ครูเกิดความรักในงาน ตั้งใจทำงาน เกิดสัมพันธภาพที่ดี และได้รับกำลังใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งช่วยให้สถานศึกษาสามารถขับเคลื่อนการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tochanok & Thongprong (2024, p. 11) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กับความสุขในการทำงานของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวก อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกันกับงานวิจัยของ Tulatharn (2024) และ Thongdee (2024)

4. ผลการศึกษาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความสุขในการทำงานของครู พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีอำนาจร่วมกันในการพยากรณ์ความสุขในการทำงานของครูได้ โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 75.90 ($R^2 = .759$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .873 ซึ่งเป็นไปตามที่สมมติฐานไว้ เมื่อพิจารณาแล้วตัวพยากรณ์ที่มีค่าทำนายสูงสุด คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการกระตุ้นทางปัญญา ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Thongdee (2024 p. 55) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความสุขในการทำงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ เนื่องจากภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญและมีอิทธิพลสูงสุดต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาและเป็นตัวแปรสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนำพาสถานศึกษาให้ก้าวหน้าสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย เช่นเดียวกันกับงานวิจัยของ Teandum (2023)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาค้นคว้าที่ได้สรุปและอภิปรายผลมานั้น ผู้ศึกษามีแนวคิดเป็นข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อการพัฒนาในการทำการศึกษาค้างต่อไป ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ควรใช้ผลการวิจัยกำหนดนโยบายพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงรุก โดยมุ่งเน้นการฝึกอบรมทักษะการกระตุ้นทางปัญญาและการบริหารรายบุคคล เพื่อสร้างกลไกสนับสนุนครูตามบริบทพื้นที่และยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ
2. สถานศึกษาควรส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่สร้างความภาคภูมิใจและยกย่องความสำเร็จของครู ผ่านการจัดตั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อสร้างพื้นที่ในการยอมรับและแลกเปลี่ยนความรู้ ซึ่งจะช่วยเพิ่มความรู้พินและแรงจูงใจในการขับเคลื่อนสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปปรับใช้ในการสร้างแรงบันดาลใจและบริหารงานอย่างเป็นธรรมตามศักยภาพเฉพาะบุคคล โดยการเป็นแบบอย่างที่ดีและใช้การสื่อสารเชิงบวก เพื่อเสริมสร้างความไว้วางใจและความสุขในวิชาชีพ อันเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาภาวะผู้นำรูปแบบอื่นและปัจจัยบริบทที่อาจมีผลต่อความสุขในการทำงานของครู
2. ควรตรวจสอบสภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น

References

- Ainthanu, K. (2023). *A Study of the Relationship Between Transformational Leadership and Internal Quality Assurance of Schools under Phayao Primary Education Service Area Office 1*. (Master of Education Degree) in University of Phayao, Educational Administration (in Thai)
- Bass, B. M., & Avolio, B. J. (1994). Shatter the glass ceiling: Women may make better managers. *Human Resource Management*, 33(4), 541–554.
- Choiniyom, T. (2024). The Relationship Between Teachers Happiness at Work and Schools Effectiveness under The Office of Secondary Education Area Kamphaeng Phet. *Muban Chombueng Rajabhat University Research Journal*, 12(2), 225-241. (in Thai)
- Hiransalee, A. (2024). Factors Affecting Happiness at Work of Primary Teachers in Chonburi. *Journal of Education Mahasarakham University*, 19(2), 94-112. (in Thai)
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Manion, J. (2003). A healthy dose of laughter. *Nursing Management*, 34(12), 652-659. (in Thai)
- Office of the Secretariat of the Education Council, Ministry of Education. (2017). *National Education Development Plan B.E. 2560 - 2579 (2017 - 2036)*. Bangkok: The Office. (in Thai)
- Sreraksa, N. (2022). *Factors Affecting Teachers' Happiness at Work of Secondary Schools Chonburi Campus 1 under the Secondary Educational Service Area Office Chonburi Rayong*. (Master of Education Thesis). Burapha University, Faculty of Education, Educational Administration. (in Thai)
- Srilanmee, A. (2023). *Transformational Leadership of School Administrators in the New Normal Era Affecting the Efficiency of Teacher Teamwork in the Opportunity Expansion School under the Primary Educational Service Area in Sakon Nakhon Province*. (Master of Education Thesis). Sakon Nakhon Rajabhat University, Faculty of Education, Educational Administration. (in Thai)
- Teandum, S. (2023). The Relationship Between Transformational Leadership of Administrator And School Effectiveness in Nikhompatthana Cluster under Rayong Primary Educational Service Area Office 1. *Srinakharinwirot University Journal of Educational Administration*, 19(37), 63-75. (in Thai)
- Thakan, N., & Manyanon, S. (2022). Transformational Leadership on the Basis of the Teachers' Opinions in Schools under Udon Thani Primary Educational Service Area Office 3. *Journal of Management Science Sakon Nakhon Rajabhat University*, 2(1), 121-135. (in Thai)
- Thaklowa, C. & Amatariyakul, W. (2025). The Guideline of Transformational Leadership Development Administrators under Secondary Educational Service Area Office 21. *Rajapark Journal*, 15(41), 331-325. (in Thai)

- Thawichote, S. & lam-opas, K. (2025). Happiness at Work Among Teachers Under the Phang-nga Primary Educational Service Area Office. *Journal of Social Science Development*, 8(4), 102-113. (in Thai)
- Thongdee, A. (2024). Leadership of School Administrators and Happiness at Work in Schools under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 1. *Journal of MCU Nakhondhat*, 11(7), 44-57. (in Thai)
- Tochanok, P. & Thongprong, A. (2024). The Relationship Between Transformational Leadership of School Administrators and the Happiness at Work of Teachers under the Supervision of Bangkok Administration. *Bansomdejchaopraya Rajabhat University Journal of Education*, 18(1), 1-14. (in Thai)
- Tulatharn, R. (2024). The Transformational Leadership of Administrator and Being Happy Workplace of School under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi. *Journal of MCU Palisueksabuddhaghosa Review*, 10(2), 204-221. (in Thai)
- Yukl, G. (2006). *Leadership in organizations*. (6th ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson Prentice Hall.

ผู้เขียน

นายจรกฤตย์ แป้นแก้ว

นักศึกษาปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้
เลขที่ 124/1 ถ.ทุ่งสง-ห้วยยอด ต.ทิวัง อ.ทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80110
E-mail: Krit000x@gmail.com

ดร.บุญเลิศ ธาณิรัตน์

อาจารย์ที่ปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้
เลขที่ 124/1 ถ.ทุ่งสง-ห้วยยอด ต.ทิวัง อ.ทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80110
E-mail: Boonlert.2701@Gmail.com

